

Valtu Külateatri 100 tegevusaastat

Väljavõtteid Valtu näiteringide külalis- ja kroonikaraamatutest

Näitlejate ja juhendajate meenutused teel koolilavalt seltsimaja lavale.

Väljavõtteid külalisraamatust

- Nautisin, imetlesin, üllatusin ning sain tõelise elamuse teatriõhtust. HELGI- särasid, Sinus avanes uus olemus. LIINA- miks Sa küll näitlejaks pole õppinud! Suurepärase oled, võrratu! ANNE- Sinu osa on raske, aga tulemus, mida suudad oma trupiga teha ja anda, on nauding! Sügav kummardus teile!

(Helle)

- Naer teeb rinna rõõmsaks ja pikendab eluiga- selles veendusime täna veel kord ja seda on ju meieealistel väga vaja! Lusti ja indu edaspidiseks!

(Kodila pensionärid)

- 5.klassi näitetrupp! Et igapäev teil oleks isemoodi kaunis. Et igas uues päevas teid võluks rõõm kenast lapseest, soojast sõprusest, lindudest, lilledest, näitemängudest, huvitavatest rollidest! Täname teid „Karlssoni“ etenduse eest seltsimajas.

(Pensionäride klubi)

- Valtu lasteaed tänab teid, kooli näitemängupere, huvitavate etenduste „Okasroosike“, „Nukitsamees“, „Karlssoni“ eest! Soovime uusi huvitavaid rolle! Edu ja rõõme!
- Tänud ilusa ja naljaka etenduse eest! Te peaksite minema suvetuurile.

(Helle ja Urmas)

- Autor pühib pisaraid. Naerust. Aitäh torele etendusele! Kui mõneks esinemiseks näitlejaid puudu jääb, siis vahetame.

(Albu Rahvateater ja Küllike Veede)

- Võrumaa matkasellid tänavad. Sattusime juhuslikult Kihnu etendusele. Meie „näitlejatöö“ auhind läheb Hannes Teetsile.
- Mulle meeldis. Väga äge.

(Minni)

- Viimsi veeklubi noorujad tänavad väga lustliku õhtupooliku eest Kumma külaplatsil! Väga lõbus ja tore tükk oli. Jätkake samas vaimus!

(Bruno)

- Täname torele etendusele AS Valtu Veini saalis! Saime positiivse pisiku endalegi.

- Täname, et Hertu ja Pörsaku rahvale külla tulite. Lõite oma näidendiga lõbusa ja meeleoluka olemise. Naerutasite rahvast südamest. Tulge jälle!

(Anne ja Arne)

- Suured tänud tõeliselt toreda etenduse eest, mis pakkus palju nalja, äratundmisrõõmu ja kuhjaga positiivseid emotsioone! Palju edu ja jaksu teile ning loodetavasti kohtume varsti jälle!

(Eevi ja Kalbu külarahvas)

- Olete kõik nii andekad, igaüks oma rolli mängimisel huvitavad. Teete kõigi meeled rõõmsaks.

(Maire külalised)

- Tublid olete! Vahva on näha teie entusiasmi ja rõõmsameelsust!

(Olga)

- On suur rõõm kohtuda sõpradega. Valtu Külateater- te olete vahvad! Lusti ja särtsu teie ettevõtmistes!

(Raikküla Kultuurikeskus ja kõik etenduse nautijad)

- Meil on rõõmus meel, et meile külla tulite ja naeru tõite.

(Kädva külaselts)

- Kallid anderaasukesed! Me kõik ei saa teha suuri asju, kuid võime teha väikseid asju suure armastusega! Suured tänud teile, Valtu teatri pere, täname, et tulite meile Häädemeestele külla! Olete alati Häädemeestele tagasi oodatud!

(Anneli Häädemeeste Seltsimajast)

- Mul on hea meel sellise tänuväärse ja traditsioonilise ürituse nagu KÜLALAVA toimumise üle. See on just õige koht inimestele, kellel jagub annet ja julgust ennast avada ja seda teistega jagada. Aitäh Sulle, Anne, et Sa seda üritust vead ja draamakunsti edendad nii suurte kui väikeste seas. Jõudu ja jaksu Sulle järgnevateks aastateks, et ikka säiliks selline tore traditsioon.

(Vilve, Valtu kooli õpetaja ja pealtvaataja)

- ANDERAASUKESED- Lõuna-Hiiumaa rahvas tänab meeldiva etenduse ja hea kõhutäie naeru eest! Uute kohtumisteni!

(Orjaku Külamaja perenaine)

- Milline tore päev! Valtus kohtusid TPedI KH-74 kursus ja Tallinna 7.Keskkoli 1959.aasta lõpetajad. Kahetsege, kes te ei tulnud! Olgu tänatud Anne meid vastu võtmast ja meie päeva organiseerimise eest! Ja „õitsegu“ Anderaasuke Anne juhatusel! Oli südamlikult nostalgiline ja naljakas tükk. Suurepäraseid näitlejad! Uusi rolle ja rambivalgust oma laval ja kus aga võimalik! Aitäh kõige eest!

(Anne kursusekaaslased Viivi, Laine, Kaie, Kadri, Laine, Helgi, Jüri)

- Ma tunnen inimlikku kadedust! Ma olen uhke oma kursaõe üle! (Mõtlen Annet.) Rõõmustage, Valtu rahvas, et teie kodu on rajatud just siia! Et teie lapsed saavad osa just Valtu kooli loovast ja lapsesõbralikust keskkonnast! Et teie kodukandi inimesed on just sellised nagu nad on- tegutsevad, hoolivad, oma kodupaiga kaunistajad! Ja elagu ANDERAASUKESED! Te olete õiges kohas, õige inimese juhtiva käe all ja teid on rõõm laval näha. Olge tänatud tehtu eest ja jääge ikka sama ehedaks loometrupiks nagu täna lavalt paistab!

(Maie)

- Tore, et on külasid, kus armastatakse teatrit ja tehakse teatrit. Ootame teid jälle.

(Kaisma Rahvamajast Imbi)

- Kui midagi tehakse südamega, läheb südamesse! Jõudu, jaksu, nalja ja naeru!

(Vihtra Külakeskus- Reelika)

- Simuna Rahvamaja tänab teid toreda pärastlõuna eest. Jätkugu lusti ja tahtmist isetegemiseks veel paljudeks aastateks.

(Auli)

- Sutlema küla emad tänavad teid väga meeleoluka etenduse eest. Oleme teile tänulikud, et juba teist aastat järjest külastate meid! Suur, suur aitäh! Kohtumiseni! Olge sama ägedad edasi!

(Aire- MTÜ Sutlema Küla Selts)

- „Kaire magus maailm“ ja Opi talu tänavad lõbusa ja lustliku etenduse eest. Magusate kohtumiseni!

(Kaire, Taavi)

- Armsad valtulased! Ääretult tore, et meile tee leidsite ja suur-suur aitäh supertoreda tüki ja heade näitlejatööde eest! Tulge tagasi!

(Vormsi rahvas ja Tanja rahvamajast)

- Väga suurepärane etendus. Kõige rohkem meeldis tütre osatäitja. (Vormsilane)
- Väga hea ja ka nauditavad kostüümid! Panime lapsed ette ritta, et paremini näeks.

(Reisiseltskond „Külastame Eesti väikesaari“)

- Ilus sügispäev Käru Südamekodus. Hooldekodu tänab suurepäraselt ja andekat näitetruppi Anderaasuke imelise, hoogsa ja humoorika etenduse „Võõrasema“ eest! Soovime teile edukaid näitlemise aastaid ja ootame teid jälle külla!

(Tänulikud hooldekodu elanikud)

- Täname vahva etenduse „Võõrasema“ eest! Olete väga head näitlejad, annet ikka kõvasti, mitte raasuke. Edu teile!

(Tänulik Piirsalu Küla Selts)

- Täname etenduse „Limonaadi Ets“ ja meeldivalt nostalgilise õhtu eest!

(Teenuse küla eakad ja vanavanemad)

- Täname lustaka loo eest, elust enesest nali on alati lõõv!

(Gerda- Pärnu Jaagupi Rahvamaja)

- Täname väga laheda loo eest! Inimestele väga meeldis!

(Saarepeedi Rahvamaja juhataja)

- Kõmsi rahvamaja tänab ja soovib Valtu Külateater Anderaasukestele jätkuvat huumorisoont ja näitlemispiisikut! Oli rõõm kohtuda!

(Lee)

- Hea Anderaasuke! Ei olnud sugugi raasuke, oli täitsa suur amps naeru ja lusti. Edu teile!

(Merle- Iisaku Rahvamajast Ida- Virumaal)

- Kallid KULLAKETRAJAD! Oli nii meeldiv jälle meelde tuletada „Kullaketrajate“ lugu. Edu uute tükide väljatoomisel!

(Laagri talu pererahvas Kohila vallast)

- Suur tänu toreda õhtu eest! Jääge kestma!

(Pärnjõe Rahvamaja)

- Imeline etendus! Jõudu ja jaksu! Julgelt 200.juubelini!

(Tootsi Lasteaed- Põhikool)

- Tänane etendus Erki Aule „Astuge edasi!“ oli imetore. Hea näitlejate rollimäng. Anne ja Anderaasuke- soovime edu ja rõõmsaid kohtumisi!

(Raikküla Kultuurikeskus)

- Armsad Kohila Hoovide Teatri sõbrad Valtust! Aitäh, et olete Kohila kandi rahvast rõõmustamas käinud juba mitu aastat järjest! Seekord siis „Mikumärdiga“. Kohtumiseni!
- Te peate oma nime Anderaasuke muutma. Teie mängus pole mingeid anderaasuke, selles on täielik anne.

(Aimur Kumma külast)

Näitlejate ja juhendajate meenutused teel koolilavalt seltsimaja lavale

Hilda

Oli aastatel 1925-1931 koolilaps ja meenutab, kuidas tema teatritegemine alguse sai: “Sel ajal oli koolis aktiivne näitemängude tegemine. Igaks koolipeoks ja tähtpäevaks saadi mingi tükiga maha. Juhendajateks **Alice Käspert (Raud)** ja **Aliine Laiapea**. Nad olid nõudlikud. Osasid tuli kodus palju õppida. Kuna näidendites mängida soovijaid oli palju, siis need, kes lõpuks valiti, püüdsid erilise innuga näidata, et nad on antud osa väärt. Olen mänginud päris paljudes

lugudes. Kodu poolt keeldu polnud, aga mõni tüdruk pidi küll kodus veidi luiskama. Eriti on meelde jäänud üks lugu väga haigest tüdrukust. Järsku keset etendust tõusis osatäitja ema püsti ja ütles, et sellist lugu ei tohiks lapsed üldse mängida. Pärast seda ei osanud keegi enam öieti edasi mängida.”

Milvi

Koolilaps aastatel 1942-1949. „Mäletan, et tänu **A. Raua** oskuslikule juhendamisele oli meie sõnaline etteastumine alati kõrgel tasemel. Igal aastal alates neljandast klassist õppisime ühe loo kõnekooriga. Meelde on jäänud „**Ustav Ülo**“, „**Elutuli**“, värsid „**Kalevipojast**“. Proove tehti väga palju. Iga sõna ja mõtet lihviti lõputult. Kuid ka tulemused olid head, sest mäletan, kuidas peale kõnekooride esinemist on öeldud, et see oli nii võimas, et „ihukarvad tõusid püsti“. Ka me ise saime lugedes elamuse. Tugevalt töötati ka üksiklugejate ehk deklamaatoritega. Mäletan, kui lugesime 1948.a Punaarmee aastapäeval seltsimaja laval **F. Tuglase „Merd“**. Esimest osa esitas Oldi Meiorg, teist osa mina ja kolmandat osa Olli Sulu. See polnud kerge lugu 13aastastele tüdrukutele, kuid tänu teksti lahtimõtestamisele saime sellega hästi hakkama. See lugu otsustati saata ka Harju maakonna isetegevuse ülevaatusel, kuid kõrgemalt poolt olevat leitud, et selles loos on ideoloogiat vähe. Viimasel minutil õppisime uued luuletused. Oldi luges **D. Vaarandi „Kuulus kangur“** ja mina **D. Vaarandi „Noor linnaehitaja“**. Mõlemad esitused pälvisid kiituskirja. 1949.aasta kevadeks hakkasime õppima ajakirjas Pioneer avaldatud „uudset“ muinasjutulist näidendit. Pealkirja ei mäleta, aga põhimõte oli selline, et umbrohud tahtsid peenral juurvilju lämmatada. Kuid siis tulid pioneerid-mitšurinlased lauluga ja hävitasid umbrohu. Olime juba suured lapsed ja see lugu ei meeldinud meile. See näidend ja kevadpidu jäid ära, kuna osa meie hulgast küüditati Siberisse ja kellelgi ei olnud enam tuju esineda. Meelde on jäänud 1947.aastal kooli tulnud energiline õpetaja **Hilda Ilmjärv (Raudkivi)**. Tema kirjutas väikesi följetone ja kahekõnesid, mida siis lapsed esitasid. Need olid lood inimeste vahelistest suhetest, tolleaegsest elust ning need naerutasid publikut. Sealt võis ridade vahelt nii mõndagi välja lugeda.“

Milvi õpetajana

„1959-60.aastal oli selline omapärane lugu. Et midagi originaalsemat esitada, otsustasime lastega luua nukuteatri ja esineda sellega isetegevuse ülevaatusel. Otsisime lastega mingist repertuaarilehest ühe lihtsama nukunäidendi. Kust aga võtta nukke? Oli vaja Poissi, Koera, Kassi, Kukke ja vist Jänest. Läksin otse Tallinna Nukuteatri töökotta ning suure lunimise peale nõustusid sealsed meistrid meile nukke tegema. Hinnaks öeldi 200 rubla. Sellega jäädi koolis nõusse. Kui aga direktor nukke ära tooma läks, selgus, et iga nukk maksab 200 rubla. See tegi kooli eelarvesse ületamatu summa. Segadust oli palju, aga lõpuks kolhoosi toetusega saime nukud kätte. Algul ei osanud nendega midagi peale hakata. Sõitsin **Ferdinand Veike** juurde nukuteatrisse. Lõpuks nõustus ta meid veidi õpetama. Iga tegelane võttis oma nuku ja nii sõitsime varahommikuse rongiga Tallinna. F. Veike juhendas meid kenasti, kuid arvas, et see on loll-julge samm- õppida paari kuuga selgeks nukkude liigutamine ja ühtlasi ilmekas esinemine. Õnneks tuli nukuteater sel õppeperioodil meile Valtusse esinema. Sokutasime end jälle suurte palvetega etendust lava tagant jälgima, et vaadata sealt, kuidas näitlejad nukke juhivad. Lapsed olid väga tublid proove tegema. Poiste töökojas valmisid meile vajaminev sirm ja rekvisiidid. Lõpuks tunnistati ülevaatusel meie nukunäidend originaalseks ja julgeks

sammuks. Kiideti, kuid edasi ei saadetud. Olime pettunud. Nukkudega mängisid Vaike Salumäe, Helle Leinberg, Lembi Idavain, Ants Lehtlaan, Hans Puunurm, Enno Laurimaa.

Täiesti hingematvalt mõjus publikule „**Lembitu**“ kõnekoori esituses, kus Lembitut mängis Valter Nõmmik. Rahvas käis peale esinemist lava taga esinejaid ja õpetajat kättpidi tänamas. Selle õpetas noor õpetaja **Maili Külmoja**.“

Jaan

1948-1955 aastatel õppis Valtu koolis. „Näidendeid õpetasid eesti keele õpetajad. Lauluviisid tegid õpetajad **Saima Titt ja Osvald Ellermaa**. „**Kassi maja**“ etendusest meenub üks salm:

Tili-tani, tili-taja,

tules lõõmab kassi maja.

Tuli kassi välja sundis,

kass nüüd karjub silmad pungis.

Enamasti saime koduste riietega laval hakkama, aga toodi Tallinnastki. Lavale minnes vahel pabistasin, aga kui tekst oli hästi peas, siis oli igatahes julgem. Ema ja isa suhtusid minu näitlemisse hästi, sest nad olid ise ka Valtus täiskasvanute näidendites mänginud.“

Aimur

Oma **kooliaja** 1951-1958 mälestusi jagab **Aimur**: „Õpilaste vähesus koolis oli kindlasti üks põhjus, miks kõigil tuli kõike teha. Nii juhtus minugagi. Kodust sain kaasa selge ja tugeva hääle ning viisipidamise. Minu vanatädi Otsa Juuli ütles tihti, et minust võiks saada pastor. Kuid teised kodused ja isegi õpetajad pidasid võimalikuks näitlejatööd. Isetegevusülevaatusel saime diplomid ja tulime laureaateks lauldes koos Meelis Linamäe ja Tiit Laurimaaga. Üks võimsamaid lavatükke oli kindlasti „**Lumekuninganna**“, kus mina mängisin Kajd. Eriti on see sellepärast meelde jäänud, et pidin suudlema üht lihtsat ja ilusat tüdrukut. Gerdat mängis minu õde Maia. Helle Leinberg oli Elsa. Röövlitüdruk oli Heli Kruus, õpetaja Elna õde. Lavaseaded ja dekoratsioonid tegi põhiliselt õpetaja **Ellermaa**. Kuna ema oli mul õmbleja, siis kostüümid sain kodust.“

Õpetaja Elna

„Lumekuningannast“ : „Pean seda oma lavastajatöös üheks parimaks. Näidendi teksti sain Nukuteatrist Ferdinand Veikelt. Pisut tegin seda ka ümber. Olin vaimustunud lastest, kellega sidusid meid valminud tööd. Olid ju kõigil ühised eesmärgid seoses etenduste valmimisega, ka ühised närveerimised.“

Helle

(**Koolis** 1953-1960): „Näidendeid mängiti sel ajal igal aastal nääripeol ja kevadpeol. Need olid alati eranditult pikad, peaaegu tervet öhtut täitvad. Mõnikord esitati nende kõrvale ka koorilaule või nääri- ja kevadluuletusi. Enamuses olid muinasjutt-näidendid. Eriliselt on meelde jäänud „**Lumekuninganna**“, kus ma olin Printsess. Tihti sattusid mulle näidendites peaosad. Näidendi õppimise aeg oli alati väga põnev. Pikki näidendeid õpiti terve aasta, aga lühematega alustati üks-kaks kuud enne pidu. Alguses õpiti peale tunde, kuid kaks nädalat enne pidu võeti lapsed proovidesse ka tundidest. Tundus, et siis oli näidend isegi tähtsam kui

õppimine. Iga laps tahtis näidendisse pääseda. See oli nagu auasi. Mõnikord tundus, et selle järgi nagu hinnati kaasõpilast. Eriti on meelde jäänud näärieelsed proovid, kui mindi koju juba kuuvalgel läbi paksu lume. Kevadpeo proovide vaheaegadel käidi rahvamaja (kõik kevadpeod toimusid rahvamajas alates **õp. Suviste** tulekust Valtu kooli) tagant võsast sinililli korjamas ja päikest võtmas. Pidusid oodati väga ka sellepärast, et pärast sai 3-4 tundi tantsida. Näidendite kulissid ja rekvisiidid püüti teha võimalikult loomutruud. Need valmistati **õp. Ellermaa** juhendamisel poiste töötoas. Ka kostüümid olid võimalikult loomutruud. Kostüümid õmmeldi enamuses kodudes, mõned koolis käsitööõpetaja juhendamisel. Saali eriti ei kaunistatud, pearõhk pandi ilusale lavakujundusele. Igaks peoks joonistasid ja kirjutasid õpilased ka kavad, mis koos piletiga uksel kätte anti. Mõnikord olid kavad toolidele valmis pandud. Lapsed aitasid ise kuulutusi teha. Need pandi üles Äpari maja seinale, Liiva poe juurde, küladesse. Laste pidu oli üle- valtuine üritus. Seda ootas kogu kohalik rahvas. Peole tulid peale lastevanemate väga palju kohalikku rahvast, noori lisaks Raplast, Keavast ja Kehtnast. Esinejatele plaksutati palju, lilli vist ei toodud kunagi. Tundus, et sel ajal tõstis ilus viimistletud koolipidu kooli autoriteeti.“

Õpetaja Helgi

tuli 1962.aastal Valtu kooli **eesti keele õpetajaks** ja töötas siin aastatel 1962-1968. Tema juhendamisel jätkas ka kooli näitering. Neil aastail sai kool kuue uue näidendi võrra rikkamaks. Oma tööaastatest meenutab õpetaja järgmist: „Täiesti loomulik, et uus emakeeleõpetaja hakkab juhendama ka kooli näiteringi. Ei mingeid küsimusi, kas selleks soovi või võimeid on. Esimest oli, sest ise koolieelsest east alates isetegevust harrastanud. Võimeid? Sellele noor inimene enamasti ei mõtle, ta on kõigeaks suuteline ja üsna enesekindel. 1963.aastal valmis esimene lavastus „**Lumivalgeke ja seitse põialpoissi**“. Rollidesse valisin nii: Lumivalgeke- Riina Väljaots, Prints- Hans Puunurm, Kuninganna- Maie Põllupüü, Nõid- Maie Brecher, Kütt- Arvo Preegel, Põialpoisid- Tõnis Titt, Eerik Laurimaa, Urmas Läll ... Pisikesed arusaamatused tekivad Kuninganna rolliga. Ilusat (kuigi kurja) võib mängida, aga inetut ja õelat mitte mingil juhul. Lõpuks leidub vabatahtlik- Maie Brecher. Midagi huvitavat? Esietenduse eel küsib prints: „Õpetaja, mis siis juhtub, kui ma Riinat päriselt suudlen?“ Päris suudlus kooliteatri laval? See oleks küll vapustuse esile kutsunud. Palun kooskõlastada Printsil seda küsimust Lumivalgekesega, et viimane ei tõuseks kirstust mitte kärarikkalt ja kurjalt, vaid vaikselt, malbelt ja rõõmsalt (nagu ette nähtud). Hästi tegid näidendites oma rolle Maila Oesalg, Tõnis Titt, Eerik Laurimaa, Tiit Luik... Kuidas mängiti? Minu arvates imekenasti. Alati jäin tulemusega rahule. Olin oma tööst vaimustuses. Aastakümnete taha vaadatuna ei meenu raskused, ei meenu ühtegi õpilast, kes oleks saamatu või tuim. Küllap oli nii kehvemaids kui võimekamaids, kuid meelde on jäänud vaid hea. Minuaegsed tollased „tähed“ olid vaieldamatult Anne Oesalg ja Maila Oesalg, Tõnis Titt, Tiit Luik. Meeldiv oli Valtu koolis see, et õpetaja-ringijuht ei olnud üks. Dekoratsioonide, kostüümide, kogu butafooria eest vastutamine oli pedagoogide vahel ära jaotatud. Lavakujunduse eest seisis hea direktor **Kalju Rahu** (koolijuht alates 1964-st). Üldkõkkuvõttes on mälestused ilusad. Kui võrrelda tänast päeva ja neid kaugeids aegu, tundub mulle, et siis olid lapsed vastuvõtlikumad, kaasatulevamad ja tehtust rohkem rõõmu tundvad, isegi andekamad kui praegu. Vana lugu- „suhkur magusam“ ja „lumi valgern“.

Kui ma 1962.aastal Valtusse õpetajaks tulin ja kuulsin, et kolleeg **OsvaId Ellermaa** on klubijuhataja, siis ma ütlesin kohe, et tahan kampa lüüa. Näitemänguga olin ma juba väikese lapsena tuttav, sest isa-ema viisid mind tihti teatrisse. Kooliajal mängisin koos sõbranna Ines Aruga igasugustes näidendites. Temast saigi näitleja, aga mina siiski kahtlesin oma võimetes,

kuigi mind näitlemine huvitas. Valtus meenub näidend „**Haned**“ (Egon Rannet). Mängus osalesid näiteks Helle Viilik (Piirioja), Tõnis Kutsar, Osvald Ellermaa, Artur Linamäe. Suflöörina oli alati eesriide taga valmis Aino Nurmsalu. See on peen amet, sest ei saa ju meeleheitlikult ette sosistada, kui laval on parajasti vaja pausi pidada. Minust näiteringile juhendajat ei saanud, küll aga estraadiringile. Näiteks **Jüri Järveti „Kits kärneriks“** sai peaaegu tervenisti ette kantud. Ringis osalesid Helgi Sussi, Tiit Tohver, Kalju Rahu, Vambola Vahtre ja mina ise ka. 7.märtsil 1965. aastal esineti Rapla külanõukogu näiteringide ülevaatusel A. Liivese 3-vaatuselise komöödiaga „**Viini postmark**“. See toimus Tee Kommunismile kolhoosi klubis. Žürii tunnustas ringi, märkides ära ühtlaselt head taset. Mängisid Artur Linamäe, Olga Linamäe, Osvald Ellermaa, Helgi Rei, Helgi Sussi, Endel Pärt, Ants Laurimäe, Viivi Kauri, Heldur Lukas ja Lembit Laiapea. Selle etendusega esineti omas majas ja veel Lelle rahvamajas, Lenini-nimelises kolhoosis Kabalas, Võidu kolhoosis Inglise. Vaatajaid palju, alati üle saja inimese. Näitejuhid Osvald Ellermaa ja Artur Linamäe. Lavakujunduse ja grimmi eest seisis hea Kalju Rahu. Lavastanud ma ise ei ole. Mulle tuleb meelde, kui Anne lapsepuhkusele läks, siis palus ta mind ennast asendama. Leidsin näidendi, valisin tegelased, aga millegipärast sellest siiski asja ei saanud.“

Anne

Anne oli Valtus **koolitüdruk** 1956-1964. Ta meenutab: „Minu esimeseks teatrielamuseks oli **J. Švartsi „Lumekuninganna“** Valtu koolilaste esituses. Olin siis 1. või 2.klassis. Mäletan isegi seda, et istusin saali vasakul pool esimestes ridades. Küllap oli selles etenduses lapse jaoks midagi imelist, salapärast ja vapustavat. Sealt ilmselt ma teatri võlumaailma avastasingi enda jaoks. „**Tuhkatriinu**“ näidendis olin üks ballikülastest. „**Pöial- Liisi**“ loos Haldjas. Klassijuhataja **Linda Lipsthuliga** õppisime selgeks näidendi „**Üks kõigi ja kõik ühe eest**“. See oli juba selline karakteriga roll. 7.klassis olin „**Lumivalgekese ja 7 pöialpoisi**“ näidendis jällegi ballikülastisest tantsija. Lõpuklassis lavastati „**Nukitsameest**“. Sain Metsamoori osa. See oli põnev tegelane. Ballitantsud seadis **Saima Titt**. Proovid olid kohutavalt huvitavad. Enne pidu kutsuti lausa tundidest proovidele. Minu meelest olin ma siis nagu mingi väljavalitu. See oli lapsele stiimuliks, sest õppimine pidi igal juhul korras olema. Miks oli tol ajal tegutsemisrõõm nii suur, elamus nii jäägitu? Eks sellepärast, et see oma mängitud näitemäng oli konkurentsilt põnev. Suvistes lasterühmades sai ISE kontsertkavasid ette valmistada, sealhulgas stseene näidenditest ja jutustustest. Minul tuli päris hästi välja Kiire osa „**Kevadest**“. Partneriks oli Asta Rebel Tootsina. Naersin, et olen nagu Ervin Abel, kelle rollid olid samuti Kiir ja Metsamoor.“

Anne õpetajana

„Kuna olin õpilasena omas koolis näidendites mänginud, siis mind teati ja tehti ettepanek kooli sajandaks aastapäevaks noore õpetajana lavastada midagi. Tegin **O. Lutsu jutustuse „Kevade“** põhjal väikese loo „**Vanas koolitares**“. Sain vist hakkama, sest kooli juhtkond leidis, et täiesti „loomulikult“ hakkas edaspidigi lavastama. Samal sügisel paluti mind ka täiskasvanute näiteringi juhendama. Aina rohkem ja rohkem hakkas see maailm mind paeluma ja nii sai minust TPed I (Tallinna Pedagoogilise Instituudi) kultuurharidustöö ja näitejuhi eriala kaugüliõpilane. Ei salga, et see oli väga põnev periood mu elust. Kuigi õppisime kaugõppes, olid meie õppesessioonid pikad. Hoopis teistsugused, täis liikumist ja loovust, mitte ainult koolipinki nühhkides. Õppejõudki ei olnud teatrimaastikul võõrad: **Leo Martin, Ilmar**

Tammur, Mai Mering, Heino Kulvere, Kaarel Toom, Terje Pöder, Ben Drui.... Paljude koolikaaslastega suhtleme siiani.

Minu lapsepõlve tegemistest ja mängudest on kindlasti baas saanud õpetaja-ametile, tahtele ise näidelda ja teisi juhendada. Näidata sõna võlujõudu. Lapsel on mäng loomupärane, seda tuleb ainult osata kasutada ja suunata. Õnnistatud on ka täiskasvanud, kes on osanud alal hoida oma lapse- ja mängumeelsust! Ning olen õnnelik, et elutee on mind kokku viinud paljude selliste kaasteelistega.“

Maila

„Minu **kooliaeg** oli näidendites mängimise poolest väga huvitav. Näidendeid õpetas algul **H. Laiapea**, hiljem **Anne Oesalg. Milvi Leinaruga** lugesime **massdeklamatsioone**. „**Piibelehe-neitsi**“ näidend meeldis mulle väga, sest see oli nii ilus. Lugu ise nii südamlik. Prints osas Raivo Suviste. See näidend on kuidagi eredalt mees. „**Nukitsamehes**“ olin Iti. Mõnus tükk ja proovides sai alati väikese Nukitsamehega nalja. „**Pöial-Liisis**“ olin Liblikas ja „**Kääbusninas**“ nimiosaline. Naljakas küll, tundub rohkem poisile sobiv osa olevat. Eriti meeldis mulle muinasjuttudes mängida, kuna seal tavaliselt hea võidab kurja. Lavale minnes oli väike värin sees, aga üldiselt tundsin end laval hästi. Mulle meenub, et koolis oli üks väike tuba, kus olid näidendite riided. Küll see oli põnev päev, kui neid sai vaatama mindud! Siis sai proovitud, mis sobib ja mis mitte. Näitemänge sai tehtud ka „koduteatris“ koos Annega. Juhtus nii, et olin juba keskkoolis, kui Anne kutsus mind osalema Valtu koolis lavastatavas näidendis. Nõustusin. Mul tuli mängida Nõida. Sobisin nooremate keskele küll. Koos tegime ühe toreda loo, mis on jätnud meeldivaid mälestusi. Näidendites on seepärast tore mängida, et saab elada nagu mitut elu. Edasiseks eluks andis see suhtlemisuskust, julgust, headust. Kui oleks tõsiselt näitlejaks tahtnud saada, siis proovida oleks ju võinud, võib-olla tõesti...“

Maiu

„Meil oli soov õppida näidendit. Ühel päeval tuli õpetaja klassi ja teatas, et me hakkame õppima uut näidendit. Terve klass juubeldas. Igaüks sai näidendis osa ja hakkas seda õppima. Olin siis teises klassis. Ega meil kerge olnud. Iga päev peale tunde olid proovid. Näidend oli päris pikk ja me pidime seda mitu korda läbi mängima, enne kui õpetaja meiega rahule jäi. Nõnda see läks. Näidend sai üha selgemaks. Mõni kas rääkis liiga tasa või ei olnud mõnel küllalt kaasa elamist. Neist puudustest ei olnud lihtne lahti saada. Oli mis oli, aga asja meist sai. Esineda oli natuke põnev ja natuke kõhe ka. Pärast esinemist ütles õpetaja, et olime esinenud päris hästi. Koju läksime rõõmsatena. Sellest möödus tükk aega, kui õpetaja ütles, et Raplas toimuvale koolide vahelisele isetegevusülevaatusle on meie koolist valitud „**Hernemehike**“. Jälle algasid proovid, jälle ei saanud me mahti koju minna. Näidendisse oli üht-teist juurde lisatud, riidedki tulid toredamad. Öeldakse, et harjutamine teeb meistriks. Sõitsime bussiga Raplasse. Juba avaneski eesriie, sest meie esinesime esimesena. Kõik läks latusasti. Mõni viga tuli küll sisse, mõni komistus oli ikka, aga mis sellest. Näidend lõppes. Õnnelikuna vahetasime riided ja läksime teiste koolide esinemist vaatama. Pisut raske ja pisut huvitav päev oli möödas. See päev jääb mulle kauaks meelde. Ja mõni päev hiljem seisis meie klassis aukiri. Mina mängisin Kuningannat, Aivo Smitt oli Kuningas. Mulle tehti enne etendust lokid pähe. Kõik tüdrukud olid kadedad. Peale seda näidendit narriti meid klassivend Aivoga, et oleme pruut ja peigmees. Järgmine näidend oli „**Seenekuningas**“. Mina mängisin koos Anne Tellinguga Vanaeite. See oli päris vahva näidend. Alguses ma ei osanud üle vasaku õla sülitada, aga seda ma pidin kogu aeg tegema. Hiljem õppisin ära. 4.-5.-6.klassis

mängisin kogu aeg loomi. Ühes näärinäidendis olin Rebane, „**Sabad sõlmes**“ etenduses Hunt. Need osad mulle eriti ei meeldinud. Inimeste rollid sobisid mulle paremini. Väga mõnus oli „**Külmataadi**“ lugu, kus ma mängisin pirtsakat Peretütart. Selles osas võisin ma karjuda, röökida ja igasuguseid lollusi teha. Kisasin aina, et tahan kuremarju ja laamendasin laval. Vahva osa! Väga ilus näidend oli „**Kuldvokk**“. Olin siis 6.klassis. Näidendis olin ma Kuningatütar. See oli suur osa ja me nägime palju vaeva. Ühes pildis pidin magama pingi peal, aga see pink oli eesriide ees väga lava äärel. Ma kartsin alati, et etenduse ajal kukun kindlasti koos selle lombaka pingiga lavalt alla. Õnneks seda siiski ei juhtunud. Mäletan, et selle näidendi tarbeks korjati mulle esinemiskleite õpetajate käest. Alguses oli mul õpetaja Hele-Malle kleit, vahepeal Helgi Sussi kleit ja lõpuks Aino Kontkari pulmakleit. Nende kleitide vahetamiseks oli alati vähe aega ja kord läks ühe kleidi vöö kaduma. „Kuldvokk“ oli ilus ja mitmevaatuseline näidend. Mul oli kahju, et me seda nii vähe mängisime. 8.klassis mängisime Aivoga Ameerika tükki „**Elamiskõlbmatuks tunnistatud**“. See oli väga tõsine lugu. Teksti õppimine mulle raskusi ei valmistanud, aga ometi oli kogu aeg hirm, et läheb meelest ära. Mängisime seda valimiste päeval Valtus ja see etendus tuli hästi välja. Ma suutsin üle ootuste hästi osasse sisse elada. Raplas esinemine oli üsna mannetu. Kohe algusest peale hakkas kõik kuidagi viltu vedama. Aivol oli väiksem osa, tema rohkem vaikis ja kuulas, mina aga vatrasin. **(Maiu tunnistati tookord parimaks noornäitlejaks. A.A.)** Üldiselt oli Aivoga hea koos mängida. Tema peale võis kindel olla. Ega kooli ajal suurt partnereid ei märganud- liiga palju oli tegemist iseendaga. Ainus mure oli, et tekst meelest ei läheks. Vanemates klassides oli juba mahti ka teiste mängu nautida. Mulle meeldis alati vaadata, kuidas Hannes mängis. Samal ajal ei olnud temaga kindel mängida, kuna ta alatasa unustas teksti ära või tegi laval ettearvamatuid tegusid. Selle eest jagus tal aga lusti ja bravuuri. 8.klassis tegime oma klassiga näidendi „**Üks imelik pimesikumäng**“. Lõbus näidend ja kõik osad sobisid meie klassi õpilastele. Kahjuks me ei suutnud seda korralikult selgeks õppida. Kokkuvõttes oli laval suur segadus. Aga nalja sai sellegipoolest kõvasti. Mulle hirmsasti meeldis, kuidas Ülla Illupmägi mängis Vanaema. Ta oli nii vanaema, et rohkem ei saanud ollagi. Hannes mängis väikest Venda ja kandis loo põhiraskust. Kui kõigil laval tekst meelest ära läks, siis tormas Hannes lavale ja tegi koerustükke, et publiku meelt lahutada. Üldse jääb Valtu kool meelde sellega, et me saime nii palju näidendites mängida.“

Mihkel

„Kuidas me „**Hernemehikest**“ tegime? Algul jagati osad ära, siis tutvustas õpetaja **Oeselg** näidendit tervikuna. Meile meeldis see väga, sest seal oli nii vana-aegset tõsielu kui ka muinasjutulist tegevust, palju tegelasi ja kirevaid kostüüme. Proove tegime palju. Iga tegelane püüdis oma osa hästi mängida. Vahel pidime korduvalt mingit kohta harjutama. Meie õpetaja pidi tegelasi väga palju enne õpetama, kui esineda võisime. Esimene esinemine oli Valtu kolhoosi klubis mudilaste nääripeol. Mudilased ja nende emad jäid meie mänguga rahule. Kooli nääripeol olime juba julgemad, rääkisime valjemalt ning kadunud oli kohmetus. 4.veerandi alguses tegime uuesti proove, sest pidime esinema Rapla Kultuurimajas koolide isetegevuse ülevaatusel. Näidend tehti veel huvitavamaks. Sekka põimiti laulu, tantse, pillimängu. Näidendisse pandi isegi kuningale teenreid juurde. Esinemine Raplas läks hästi. Mulle jääb alatiseks meelde meie „**Hernemehike**“. Tunnistan- olen uhke, et mulle usaldati nimiosa.“

Vallo

„Mäletan omapärast juhtumit, et näidendis **„Hernemehike“** oli koht, kus pidin kellegi pihta kanamuna viskama. Proovides kasutasin mingeid väikseid palle. Esietenduseks olin omaalgatuslikult päris kanamuna kaasa võtnud. Viskasin seda liiga tugevalt ning muna lendas rahva sekka. Pärast käisime vabandamas. Meeles on ka esinemine Rapla Kultuurimaja hirmus suurel laval.“

Kaie

(Koolilaps 1970-1978) meenutab: „Alguses olid lugemisproovid koolimajas (väga tüütud). Teksti pähe saamise mured olid just vanemates klassides. Algklassides ma seda ei mäleta. Nooremates klassides mängisin **„Hernemehikeses“**, **„Külmataadis“**, **„Seenemehikeses“**. Selles vanuses elasin elavalt kaasa muinasjuttudele. Ka ema võttis mu esinemisi tõsiselt. Igaks korraks õmbles ta mulle kostüümi. Ja need olid minu jaoks nii põnevad. Osa neist riietist on siiani alles. Paljudes näidendites oli vaja „rikka“ elu riideid ja rekvisiite. Kust saada näiteks daami lehvikut? Muidugi sai see tehtud plastiliinipalli sisse torgatud kanasulgedest. Paremal juhul võisid need suled olla isegi üle värvitud. Hõbedasi kingi sai aga väga lihtsalt- tavalistele kingadele hõbepaber ümber, mis aga mõne kasutamise järel narmendama kippus ja tükati kinga ümbert lihtsalt ära tuli. Meelde on jäänud väljapoole esinema minekud: Kehtna, Rapla, Juuru jne. Buss oli täis lapsi, riideid, papist majade seinu ja puuhalge. Kohutavalt lõbus oli. **Margus Tuulingu „Sabad sõlmes“** oli etendus, kus oli palju laulu. Laulud laulsime koolis linti, näiteks „Juhan, vana naljahammas...“ (aga selle laulsid vist õpetajad ise). Olin selles tükis Rebane, kes ravis sõlmes sabadega hunte. Haiguse nimi oli PROHÜPOTOTRÜHHON. Jube raske sõna. Tegelasest või õigemini näitlejatest oma esinemise poolest jäid kooliajal rohkem meelde Mihkel Allikmäe, Maiu Suurmäe, Lii Sõmer. Meenub sagimine ja rambipalavik enne etenduse algust. Mingil ajal näitas õpetaja Anne meile rahustavaid harjutusi ja hingamist. Pabistasime ikkagi, kuigi puhusime „nagu sepalõõtsad“ ja tegime kätega pintseldamisele sarnaseid harjutusi. Lõpetuseks tahan öelda, et näitemänguga tegelemine oli üks osa Valtu koolist. See oli põnev ja kohati raske. Aga ikkagi meeldiv osa.“

Pille

„Esimene näidend, kus ma kaasa tegin, oli meie oma klassi jõududega mängitud **„Pisikene Pillekene“**. Olin siis 1.klassis. Mulle ja Tiiale anti valida, kumb mängib pisikest Pillekest. Kuna minu nimi on juba nagunii Pille, siis vahelduse mõttes tahtsin olla keegi teine ja nii ma valisin Rebase osa. Ega see ei tähendanud, et ma Pille osatäitmisest veel pääsenud olin. Järgmises näidendis **„Agar Lepatriinu“** tuli mul just sellenimelist tüdrukut mängida. Inimesi ja loomi olin juba kehastanud, sellepärast tahtsin **„Nääriöö muinasjutus“** kangesti Haldjas olla. Meil olid seal nii vahvad kostüümid ja laternad. Viimaste sees põles päriselt väike pirn. Kui aus olla, siis eriti meeldis mulle negatiivsete tegelaste mängimine. **„Pisiasjas“** olin jonnakas ja kapriisne tüdruk, **„Kiusupaha Tuules“** halb ja kiuslik Tuul. Ülekooliline näidend, milles osalesin, oli **„Seenekuningas“**, milles olin Seenekuninga tütar. Olin siis 1.klassis. Mäletan siimaani, kuidas ema mulle kleiti õmbles ja ilusa seeneaplikatsiooniga põlle tegi. Ja see lillepärg, mille isa mulle krepp-paberist tegi, oli mul kaua aega alles. Näidendis oli üks selline stseen, kus ma pidin Kuningapojale (Aivo Smitt) käed kaela ümber panema. Vaat see oli kole! Kuidas ma panen suurele võõrale poisile käed kaela ümber ja veel teiste nähes!

Näidendiks number üks jääb minu jaoks „**Sabad sõlmes**“ väikese Jänkupoisi osa selles. Selle näidendi mängimise tunnet ei oska ma kirjeldada. Ta oli minu jaoks eriline ja ainulaadne. Oli kohe selline päris teatri tunne ja õhkkond. Jäin veel enne esinemist haigeks ja õppisin kodus maki saatel laulu. Etendus oli minu jaoks pingeline, sest me mängisime kahe koosseisuga, aga minul polnud dublanti. Hannes Teets, kes mängis lavastuses Hunti, noris mind ühe minu näidendi lause pärast: „Kui präägu võtaks paraja kivi ja lööks huntide sabad laiaks nagu lestakalad.“ Koolikaaslased vaatasid seda etendust lausa ammulisui. „**Pahupidi polkas**“ oli mul Kiisu Limpjala osa. See mulle ka meeldis. Tundsin ennast seal üsna vabalt, ei olnud enam nii kramplikult tekstis kinni ega pabistanud, et meelest läheb. Mäletan, et ükskord proovis elasin nii osasse sisse, et veensin Romolettat (Ille Sõmer), öeldes: „Aga sa oled ju minu emake, issand jumal!“ Seda „issand jumalat“ ei olnud kohe kindlasti tekstis ette nähtud. Teistel oli muidugi nalja kui palju. Sel näidendil oli üks viga, mis mind hirmutas. Nimelt pidin ma kaks korda laval laulma. Kui ma olin teist korda oma laulu ära laulnud, tundsin, et nüüd olen ma vaba ja võin laval teha, mis vaja. Kuni sinnamaani olin veidi krambis. Näidendites mängimine on mulle kindlasti juurde andnud julgust, esinemis- ja suhtlemisoskust, palju toredaid hetki ja meenutusi. Minu kooliaastad olid kindlasti võrratult rikkamad, kui nad oleksid seda olnud ilma näidenditeta. Selle eest tahaks õpetajat väga tänada.“

Katrin

„Esimesed mälestused sellest, et Valtus näitemänguga tegeldakse, on seotud vanaisaga. Kui olin lasteaia-ealine, mäletan, et aeg-ajalt läks ta õhtuti kuskile. Ise ütles, et läheb näitemängu tegema. Mulle pakkus see lõbu, kuni lõpuks hakkas ta kaasa vedama vanaema vokki, mis pidavat näitemängus „kuldvokiks“ muutuma. Vanaema veel kirus, et näe, ise vana inimene, aga peab seda komejanti tegema. Läksid mõned aastad ja varsti hakkasin isegi selle „komejandiga“ tegelema. Üks esimesi näidendeid, mis selgemalt meeles, on „**Pöialpoiss**“, kus mul tuli mängida nimiosalist. Kõik meie klassi poisid olid pöialpoisid ja mina olin nende pealik või midagi taolist. Meil olid kotiriidest püksid jalas ja papist torbikud peas. Samal ajal olid tüdrukud nn „unenäohaldjad“ imeilusate roheliste kleitidega ja rätikutega, kes tantsisid. Muidugi ma kadestasin neid, kuigi palju aega selleks ei jäänud. Olime tohutult hõivatud dekoratsioonide ja kostüümide tegemisega. Rikkusime värvidega vist oma klassi põrandagi ära. Algklasside ajast on meelde jäänud üks lühinäidend, kus Margus Jõgi pidi mul ära lõikama pesunööri punutud patsi. Kas unustasime käärid lavale panna või oli muu põhjus, aga igal juhul Margus toppis selle patsi mulle krae vahele. Järgmisena tuleb meelde Helle-Vaike roll ühes poiste tükis. Argo Terasmaa oli peategelane Jõhvi Joosep. Temaga pidin ühes stseenis tantsima. Millegipärast tundus see palju raskema ülesandena, kui koolipeol niisama tantsida. Tore oli „**Pöial-Liisi**“ näidendis mängitud Haldja osa. Tol ajal andis see võimaluse välja näha teisiti kui tavaliselt. Ja see oli ise juba midagi. Kaheksandas klassis mängisin Katjat, kes kuskilt kaugelt Tobolski linnast sõidab koolivaheajaks Moskvasse oma täditütrelle külla ning lõpuks peab valima kahe noormehe vahel („**Koolivaheag Moskvast**“). Teised osalised käisid siis juba keskkoolis. Tundsin end nende kõrval pisut kohmetuna. Ometi oli see kõik väga põnev. Kui ise juba keskkoolis käisin, mängisime Leino Laiapeaga (Rei) „**Kahekesi mättal**“. Ma ei tea, miks, aga mina nägin vaeva söömisega. Publiku silma all „mätta“ otsas istudes ei tahtnud võileib sugugi nii kiiresti alla minna kui vaja oleks olnud. Kuna mängisime seda tükki kahekesi, siis ei kujunenud see ettevalmistusaeg nii põnevaks, kui suurema seltskonnaga. Kuid see-eest tundsin, et nii selgeks pole mulle ühegi tegelaskuju elu varem saanud. Üldse tahan öelda, et õpetaja Anne teeb tohutult tänuväärset tööd, sest minu arvates annab see noorele inimesele

palju suhtlemisjulgust, sunnib elu üle mõtlema. Rääkimata koos veedetud ajast, mida on tore meenutada. Püüdsin proovi ajal piiluda alati õpetaja poole, sest tema näost võis välja lugeda, kas tuli õigesti välja. Ta oskas väga emotsionaalselt kiita, nii et see andis julguse uuesti proovida. Laitmist nagu ei mäletagi. Alati jäi mulje, et ta lihtsalt nagu möödaminnes pakkus parema variandi välja, kui endal oli. Arvan, et õpetaja pidi proovide ajal meid jälgides ja julgustades ise vist rohkem näitlema, kui meie kõik kokku.“

Evelin

„Esimene roll oli Pardi osa. Olin Part, kes metsas korda majja lõi. Ka see on meeles, et olin tõsiselt nõrkinud, kui sain uhke kostüümi asemel ainult nimesildi kaela. Suurejooneline ettevõtmine oli „**Pöialpoisi**“ lavastamine. Täiesti juhuslikult sai minust Inimsööja naine. Naine, kes teenis alandlikult oma meest ja kartis teda. Kartsin Inimsööjat sõna otseses mõttes. Kui ikka vanema klassi poiss Hannes Teets oma võimsa häälega lavalt hüüdis: „Hei, eiderisu, tule siia!“, siis ma oleksin teinud ka kõige vastumeelsemat asja, aga mitte lavale läinud. Ma kannatasin ära kõik juustest sikutamised ja muidu sakutamised, kuid kartsin hirmsasti. Oli see hirm ta välimuse, hääle või millegi muu pärast, seda ei oska veel praegugi seletada. (Nüüd ma teda enam ei karda.) Samas olen ise nõida mänginud, keda teised pelgavad. Selline tupeeritud juuste, nõiahammaste, kartulikotist seeliku ja päris ehtsate pasteldegaga. Nõida meeldis mulle mängida, mis sest, et pärast kamm juustest läbi ei käinud ja kaevul olles pidi tükk aega solistama, enne kui inimese nägu jälle pähe tuli. Meelde on jäänud veel mõned väiksemad osatäitmised ja hulga **ilusate luuletuste lugemisi**. Edaspidiseks on see kõik andnud unustamatute mälestuste kõrval kindlasti esinemisjulgust ja enesekindlust. Selle eest suur tänu **õpetaja Archipovile**, kes meile teatrikunsti lähemale tõi. Kasvõi sellega, kui ta ainult meie klassile (3.kl) kordumatut Polkovniku leske mängis ja sealjuures hapukurki sõi.“

Reet

„Esimeses klassis tundusid proovid mulle lõpututena. Kujutasin ette, et kui need proovid ükskord lõpevad, olen laval nagu päris näitleja ehtsas kostüümis. „**Pöialpoisis**“ olin üks seitsmest unenäotüdrukust ja peale selle veel lavastuse peakunstnik. Viimase ameti salgaks küll maha, aga asitõendiks on fotod, kus peal meie omatehtud lavapildid. Esinemine ise oli huvitav-poisisid kõik lipitud-lapitud ülikondades ja hirmus karvane ning kole Inimsööja. Näiteringis oli üldse huvitav: tegime dialooge, lavastasime sündmusi, mängisime meeleolusid. Etlejate konkursilgi osalesin. Lugesin luuletust „**Vanaema liivatee**“. Seda õpetas klassijuhataja **Taimi Rahu**. Ega ta mu lugemisega rahule ei jäänud. Jäin võistlulugemisel kuskile keskele. Evelin võitis. Üks suurem kava, milles osalesin, koosnes Eesti rahvakunstist (luule, laul, tants, rahvatarkused). Sellega esinesime mitmel pool. Olime kehastunud karjalasteks. Kahjuks pidin näiteringis paljudest osadest loobuma, sest käisin korvpalli mängimas. Praegu aga mõtlen, et oleksin võinud veel agaramalt näiteringi töös kaasa lüüa, aga nüüdseks on see kõik möödas. Siin koolis on alati sõnakunstist lugu peetud ja küllap läheb see kõik nii edasigi.“

Urmas

„Seoses näitlemisega meenus mulle kohe fakt, et ma sain sealt endale hüüdnime Tiksi. See juhtus juba esimeses klassis, kui mängisin etenduses Tigu. Rohkesti mälestusi on ka näidendist „**Pöialpoiss**“, mis minu arvates kõige paremini välja tuli, sest riiete ja dekoratsioonidega läks juba palju aega.“

Tõnno

1976-1984 **õppis Valtu koolis:** „Mäletan kolme näidendit. Ja kõik, mis meenub, ei ole sugugi otseses seoses. Esimese näidendi õppisime algklassides õpetaja **Melita Luki** juhendamisel. See oli lugu värvukesest pealkirjaga „**Värvuke Valgesulg**“. Kõige eredamalt meenub mul, et kõige suurem mure oli oma sabaga (mängisin Kassi). Mäletan, kuidas me kodus kogu perega seda valmistasime: traadist raam ja selle peale sai tõmmatud rebase nahk. Tahtsime, et saba ilusasti püsti seisaks. Lõpuks oli kogu kaadervärk nii raske ja kass ise nii väike, et saba ainult lohises kassikese järel. Saba ootas pikki aastaid uut kandjat, aga seda ei tulnud. Ning siis harutas ema saba üles. Kunagi peeti koolis ajaloonädalaid. Iga klass esines. Meie klass **Taimi Rahu** juhendamisel tegi **loo ürginimestest**. Tegelased olid Inimene, Koer, Kivikild... Tegevus toimus püstkajas. Ive Vahtmäe ütles seal: „Olen Kivikild.“ Kes mina olin? Ei mäleta, igal juhul kuskil Kivikillu lähedal. „**Pöial-Liisi**“- sellest on kõige rohkem meeles. Kuidas me musta värviga oma hambaid värvisime. Kui ilus Pöial-Liisi oli... Igal etendusel kukkusin üle pingi ääre (olin pime Muti-onu). Hiiremammi juures sõime alati keeksi ja jõime Pepsi-Colat. Alar Laurimaa, kes oli kohmakas, kuid kõrgele hüppav Konn. Issand, kui ilus muinasjutt see on!“

1987 a. ülekooliliseks etenduseks oli täies pikkuses O. Lutsu „Kevade“.

Andrus: „See on vaheldus muudele töödele ja tegemistele. Kui osad ei ole pikad, jäävad sõnad ruttu pähe, siis on mõnus mängida.“

Leino: „Näiteringis mängimine pakub mulle väljaelamisvõimalusi.“

Reimo: „Oli üllatus, et mulle üldse osa anti.“

Koidu: „Näidendis pakub mulle rõõmu see, kui osa on selge ja saab vabalt mängida. Ei pea kogu aeg õpetajalt küsima, et mis nüüd tuleb.“

Gunnar: „Kui mäng korda läheb, on endal ka niisugune tunne, et olen millegagi hakkama saanud. Mul on rõõmuks see, et ma vähemalt millegagi tegelen.“

Peep: „Minule valmistas raskusi riiete saamine ja rõõmustas see, et esietendus tuli välja.“

Riho: „Mulle meeldib näidelda ja esineda. Kui vahel vaatad mõnda näidendit, siis tundub, et mina oskaks seda osa veel paremini mängida. Kui aga näitlema hakkan, siis olen raskustes. Vahel ei taha proovi minna, aga teinekord lähen 3 km joostes kohale.“

Erkki: „Teatrit on lõbus teha. Ja mul käivad sõbrad samuti siin. Peale proovi ja etendust on hea kerge tunne.“

Gunnar

„Näiteringi tegevuses hakkasin osalema 9.aastaselt. Kokku olen mänginud viies näidendis. Rollid on olnud suhteliselt sarnased, sellised „pai poisi“ osad, mis on isegi omamoodi kurb. Kindlasti oleks huvitavam olnud erinevate iseloomudega tegelaste mängimine. Mulle meenub näidendite ülevaatus Tallinnas. See toimus Nõmmel. Seal tegime „pulli“ koos mitmete Tallinna kuttidega. Praegu on neist üks juba üsna kuulus näitleja Tarvo Krall. Tagantjärele on hea mõelda, et näiteringi sattusin. See tegi elu palju sisukamaks ja lõbusamaks. Muidugi sai ka palju tööd tehtud. Meie näidendid kestsid peaaegu poolteist tundi ja üheksa aastasena pidevalt laval olla... Tekst oli päris pikk ja seda andis ikka pähe „tuupida“. Lapsena oli päris vägev vastavas kostüümis ja meeleolus rõõvlitel ja lohedel päid maha raiuda. Muuhulgas andis

näitlemine kollektiiviga arvestamist. Õpetas aega ratsionaalsemalt jagama, sest vaba aega oli vähem ja iga minut oli arvel. Algul oli see kõik nagu mäng, hiljem hakkasin asja rohkem mõistusega võtma.“

Martti

„Minu kõige esimene näidend oli **„Kuldne muinasjutt“**, kus Kassi mängisin. Selles lavastuses meenub kõigepealt Erkki Toht, kes oli väga kihvt röövel Anton. Temaga sai seal nalja. Samuti Egon, kes oli läbinisti pessimistlik Eesel. Peep oli Koer, Gunnar veidi uimane, aga muidu vahva Karjapoiss. Kaire oli Printsess, Andrus Lukas Kuningas ja Kristi Nero nõid. Igavesti vägev ja kuri Nõid! Ma mäletan, kui me ühes koolis esinemas käisime, joonistati meist pärast pilte. Üks õpetaja joonistas kena suure nõia. Millegipärast meenub see, et kui meil järjekordne proov või esinemine Valtu klubis oli, siis ei olnud seal vett. Aga mulle olid ju vurrud ette maalitud! Paar korda sai värvitud näoga koju mindud. Igatahes oli see väga tore näidend. Teine suur näidend oli **„Meistrite linn ehk muinasjutt kahest küürakast“**. Sellest meenub mulle kohe üks seik, mis jääb pikaks ajaks meelde. Oli nii, et mina (Klik-Kläk) olin kinni võetud. Istusime lava ääres peal ja ajasime vaikselt juttu. Põhitegevus toimus parajasti lava teises otsas. Lõpuks oli minu kord midagi öelda, aga mina olin nii jutuhuos, et ei pannud midagi tähele. Lõpuks jäid kõik vait ja keegi sosistas mulle: „Sinu kord.“ Kui ma olukorrast aru sain, tegin kõva häälega: „Aaaa...!“ Tegelikult võis see üsna naljakas olla, aga mind ajas pabinasse. Aga ma mängisingi linnapea poega, kes oli igavene kaak, ulakas ja loll. Mul olid kõik taskud täis pudelikorke, kelli ja muud koli. Jalas olid ema tehtud puhvpüksid. **O. Lutsu „Kevade“** oli vist küll kõige pikem näidend. Alguses võistlesime Peebuga, et kes meist Tootsiks saab. Lugesime kumbki Tootsi osa ette ja siis selle järgi sai asi paika pandud. Mul oli muidugi hea meel, et ma Tootsi osa sain. Eks ma ise olen ka rohkem Tootsi moodi. Peep sai Kiireks. Ega seegi kerge tegelane pole. Seda näidendit mõjutas kindlasti samanimeline film. Tahtsime kangesti filmitegelaste moodi olla, aga näidend on ikka teistsugune kui film. Hästi on meelde jäänud Köster ja Kiir. Köster (Leino Rei) oli meil igatahes vägev. Kõva ja vihase häälega. Kiirega sai kõvasti nalja. Paar kohta olid sellised, et hakka või laval olles valjusti naerma. Mäletan, et käisime kuskil esinemas ja poole näidendi pealt mul enam sõnad meelde ei tulnud. See oli päris ebameeldiv tunne. Aga muidu oli **„Kevade“** üks ütleмата vahva näidend!“

Sirli

„Esimene suurem näidend, milles kaasa tegin, oli **„Kevade“**. Mul oli küll täiesti tavaline kõrvalroll, aga ma nautisin seda ikkagi. Võib-olla oli see lapsik rõõm mängida endast vanemate õpilastega koos. Teine näidend ja sellega kaasnenud suurem roll anti mulle **„Kurjas kuningatütres“**. Olin Leilinde, lihtsast soost tüdruk, kellel oli väga tugev eneseuhkus. Mul on tunne, et seda osa ma mängisin juba teadlikumalt, sest olin ise vanem ning taipasin üht-teist nii näidendist kui ka oma mängitava karakterist. Üheks nn. tüdrukute tükiks kujunes **„Kadri-kasuema“**. See oli täielik karakterite draama, kus iga tegelane edastas üht kindlat isikut koos selle vooruste ja puudustega. Mina mängisin Likit ja mulle tundus see tüdruk sümpaatsena. Kuigi vahel näis, et ta oli eneses liiga kindel. Kahjuks ei mäleta enam proove nii hästi, aga esinemise ajal käis lava taga suurem show kui lava peal. Tegelikult ei olnud seda näidendit lihtne mängida, sest raamat oli rahva hulgas populaarne. Ilmselt tõmbas nii mõnigi paralleele raamatu ja meie esinemise vahel. Loodan, et suutsime Silvia Rannamaa tegelasi natuke uuemas valguses näidata. Üheks kõige huvitavamaks ajaks, mida **Anne Archipov** meile korraldas, olid **luulekavad**. Ma ei mäleta, et oleksin kunagi varem luulest sisse võetud olnud, aga nende

luulekavadega avastasin küll ühe imelise viisi end rahustada. Mäletan, missuguse innuga me neid esitasime. Eriti meeldis mulle luulekava armastusest. Salapärasust ja ärevust andsid juurde küünlad ning klaverilt saateks Beethoveni „Elisele“. Mäletan, kuidas me sedasama kava ühel klassiõhtul esitasime: täielik üllatus ootas meid lõpus, kui isegi meie klassi tormakad poisid istusid haudvaikselt ja ootasid uusi luuletusi. See on vapustav tunne, kui näed, et sinu esitus paneb inimesi kuulama! Kindlasti on need esinemised mulle midagi andnud: uusi kogemusi, julgust ja elurõõmu. Võib-olla muudki, mida avastan alles tulevikus. Kõik see hea ja huvitav, mis minule esinemiste ja näitlemisega meelde tuleb, sai tegelikult teoks tänu Koidu emale, kes väsimatult otsis repertuaari ja lavastas näidendeid.“

Koidu

(Õpilane 1983-1991) meenutused: „Mul on palju võimalusi olnud näidendites osaleda. Ja nii mitmeski tulnud täita peaosa. Ei maksaks nüüd arvata, et kuna ema oli lavastajaks, siis toppis ta tütre igale poole tähtsaks tegelaseks. Ta poleks seda iial teinud, kui ma osatäitjaks poleks sobinud ega rolliga toime tulnud. Tema eesmärk oli hoopis muu- soov tuua etendus lavale õnnestunud, täiuslikuna. Et iga õpitud lugu jätaks endast järgi mingi sügava „jälje“, et ei öeldaks lavalt lihtsalt sõnu, vaid selle taga oleks EHE MÄNG. Ei tasu mõelda, et mul oli laval kergem olla kui teistel või mäng tuli välja lihtsamini. Vastupidi! Proovides oli õpetaja minuga range ja nõudlik. Jälgis kriitilise pilguga. Ma ei valeta, kui ütlen, et mõnikord kadestasin teisi, kuna neil selliseid probleeme polnud. Aga nüüd mõistan teda- ta tahtis esinemisel korralikku tulemust. Särava etendusena on meelde jäänud „**Kevade**“, kuna sellega sai nii proovides kui ka etendustel kõige enam nalja. Tegelased ja nende kehastajad olid lihtsalt nii naljakad. Mulle meenuvad ilusad kohad, kus me Arnoga lava ääre peal istusime ja pilvi vaatasime. Ning muidugi see eriline tantsule minek Tootsiga. Proove tegime kaua, aga tulemus tasus ära. Südamlikuks, aga kurvaks etenduseks oli minu jaoks „**Kasuema**“. Osatäitjad võtsid asja tõsiselt ja tänu sellele oli tulemus tõeliselt midagi väärt. Esietendus osutus vapustavaks. Poleks uskunud, et meie mäng jõudis nii lihtsa ja siirana inimesteni, et tõi paljudele pisarad silma. Kui ise laval olin, siis tundus, et ma mängin täiesti tavaliselt, nagu alati seda olin teinud. Minu üllatuseks leidsin hiljem fotosid vaadates enda, kes oli osasse nii sisse elanud. Mulle meeldis Kadrit mängida. Tundsin temaga mingit sarnasust- hingeliselt. See aitas mind palju rolli täitmisel. Kadrit peangi kõige raskemaks osaks, mis siiani on mängitud. „**Kurjas kuningatütres**“ sain näidata oma karakterit. Päris mõnus oli jalaga vastu maad lüües oma soovi kuulutada, mida kõik kohe täitma jooksid. Mäletan, et mul oli harukordne võimalus kõigil teenijatel näod tordikreemiga, milleks oli hapukoor, täis mäkerdada. Selle asemel, et kohkunult ning alandlikult vait olla, keerasid nemad itsitades seljad publikusse. (Naer polnud muidugi ette nähtud.) See oli omamoodi tore etendus. Väga suure elamuse on mulle jätanud **luulekavad**, mida me mitmel aastal tegime. Tunnistan ausalt, et vaatamata kõigile varasemalt loetud luuletustele, polnud need minus midagi äratanud. Luulekavasid mõtestades avastasin selle maailma. Tajusin ja mõistsin neid. Võib-olla sellepärast, et sai aina lugeda ja lugeda. Esinemistesse panime kogu hinge. Ja kui oli veel pimedus küünlavalgusega- oi, see kõik kokku oli võimas! Saime tohutuid elamusi! Usun, et kuulajad ka. Aga selleks peavad luuletused meeldima ja lahti mõtestatud saama. Tänu luulekavadele vaatan nüüd luuletustele hoopis teise pilguga, leian nende sügavamat mõtet ja tähendust. Tegelikult olen ma iseloomult üsna tagasihoidlik, aga kõik esinemised on mind julgemaks teinud. Nii mõnigi lause näidenditest on teinekord elus kasuks tulnud. Sellist võrratut „näitemängu- maailma“ ei asenda elus miski.“

Meelis

„Minu lemmiknäidend on loomulikult **„Vikerkaarelill“**. See on nii naljakas. Algul oli mul tunne, et selle näidendi õppimine võtab terve aasta aega, sest seal olid nii pikad osad. Aga polnudki hull. Kõigepealt alustasime nii, et loovtunni ajal jaotas õpetaja meile osad. Mäletan, et mina sain viimasena osa kätte. Mina olin Väino. Osa lapsi joonistas pilti, osa hakkas näidendit lugema. Asi edenes, tegime proove ja varsti oligi näidend selge. Oma osa tuleb esitada julgelt, sest siis sa lähed nagu osa sisse. Aga kui sa kardad, siis läheb osa sassi ja ei tule midagi välja.

Helen

„Nii! Nii! Kuulake kõik minu käsku! Te olete minu kosmoselaeva meeskond...!“ Sedasi algab 3. vaatus näidendis **„Vikerkaarelill“**. Algul lugesime paberilt, kuid siis teatas õpetaja: „Nüüd proovime juba natuke esitada“. Ja kui me saime hoo sisse, siis tuli, nagu poleks pabereid ees olnudki. Tehtud näidendeid on tore meenutada. Vanaaegne näidend **„Atsi jõulud“** jutustas vaeslaps Atsist. Kuidas ta metsa sattus ja kuidas seal kõik hoolisid temast.“

Eelika

„Meie näitemängud on olnud ilusad.“

Monika

„See oli tore aeg. Õpetaja tegi toredaid etendusi. Lahe oli näidend **„Argpüksid“**. Mina mängisin seal Kana, kes oli upsakas ja kergeusklik. Tore näidend oli **„Mida Mikk ei õpi, seda Mihkel ei tea“**. Seal ma mängisin Kassi. Õpetaja õpetas nii koomiliselt. **„Lumivalgekeses“** olin üks Pöialpoistest. Tallinnas esinemine oli tore ja Maidla lastekodus. Näitlemine arendab fantaasiat. Saab elada kellegi teise rolli. Ma tahan saada näitlejaks.“

Helen

„Anne Pääsulindude ajast on ainult head mälestused. Käisime palju esinemas. Aga enne esinemist ei puudunud proovid. Ka need olid huvitavad, aga vahel tuli tüdimus peale, eriti siis, kui tuli kaugelt jala tulla. Nüüd tagasi mõeldes oli see väga mõnus. Mul on väga hea meel, et meile just selline õpetaja sattus. Ta oskab ise väga hästi mängida ja oli alati eeskujuks. Ma olen mänginud Unehaldjat, Värvukest, Nukku, Valget Luike ... Valge ja Musta Luige näidendis oli alguses nii häbi mängida- ikkagi armastust!“

Kadre

„Kui tegutsesid Anne Pääsulinnud, oli elu huvitav. Näidendeid tehes sai palju naerda. Sõitsime etendusi andma. Näidendite õppimisest on mulle meelde jäänud õpetaja karm sõna. Tänu sellele karmile sõnale sain ma julguse laval esineda. Mulle meeldis see kõik! Anne Pääsulinnud võiksid praegugi rännata külast-külla, oleks huvitavam elu.“

Helena

„Luulekavade õppimine ja esitamine on andnud mulle eluks päris palju:

- Luule üldise maine kasv minu jaoks, väärtustan rohkem ja loen tänaseni.

- Suurem esinemisjulgus ja hea enesetunne pärast ilusat sooritust. Kuigi esinimine pole tänaseks mu lemmiktegevuste hulgas, on mõnus teada, et saan vajadusel edukalt hakkama.
- Parem suulise eneseväljendamise oskus- teksti mõtestamine, pauside mõju, oskus rõhutada olulist.
- Mälutrenn- mõned ilusamad luuleread jäävad alatiseks meelde:

„Ma ei mäleta, kuhu kõik kadus.

Ja kas see oligi üldse unes...”

Aitäh, Anne, et oled viitsinud meid treenida!”

Õpetaja Tiina

„27.märts (2009)on rahvusvaheline teatripäev. Seda päeva tähistatakse igal aastal meie koolis **KOOLILAVA** üritusega, mis sel aastal oli (vanematele klassidele) meie klassi korraldada. Mõtlesime, et oleks vahva teha teatrit kohapeal ilma pikema ettevalmistuseta, nii et võimalikult paljud õpilased saaksid osaleda. Tuli idee teha **maskiteatrit**. Tegime eelreklaami ja 4.veerandi algul andsime teada teatripäeva kava. Klassidel polnud muud ettevalmistust, kui teha või muretseda kuskilt endale mask. Kõik kuuendikud tegutsesid usinalt, et päev õnnestuks- trükiti ja prinditi pileteid, vanasõnu, numbreid, sätiti toole ridadesse, kleebiti toolidele numbreid, et oleks nagu päris teatris. Päeva juhtideks kutsusime endised Valtu õpilased Sigrid Reede (Siimu õde) ja Kadri Kesküla, kes omal ajal ise koolis näitlemisega tegelesid. Peo algul kontrollisid Robert ja Kevin uksel pileteid ja seda, et igapähe oleks mask. Teatripäev oli alanud. Žüriisse kuulusid Sigrid, Kadri, õpetajad Veera, Eneli ja endine õpetaja Pille Laos. Loeti ette pidulik teatripäeva läkitus, mis oli lühikokkuvõtte rahvusvahelise teatripäeva läkitusest, mille oli kirjutanud Brasiilia draamakirjanik ja lavastaja Augusto Boal. Seal olid muuhulgas sellised read: „Meie elu on teatraalne. Inimsuhted toimivad teatraalsel moel, isegi kui me seda endale ei tunnista. Ruumikasutus, kehakeel. Sõnavalik, hää, ideede ja kirgede kokkupõrge- kõike seda, mida me teeme laval, elame läbi ka oma elus. Me oleme kõik näitlejad.“ Esinemiseks loosisime vanasõnad ja iga klass läks oma klassi, et mõelda, kuidas loositu improviseerida maskidega vastavalt vanasõnadele. ... Lõpuks tehti teatavaks teatripäeva maskiteatri tulemused. Võitjaks osutus **8.kl näidend „Mida üks ei suuda, seda üheksa suudavad“**. Direktor oli fortunaks ja loosisime piletite vahel veel mõned auhinnad. Oli tore vaadata saalitäit vahvaid ja vaimukaid maske ning huvitav nautida teatritegemist. Hea tunne oli, kui direktor tänas 6.klassi õnnestunud teatripäeva ürituse eest. Õpetajana oli ka heameel kõigi meie, kuuendike üle, kes me saime hästi hakkama ja pakkusime koolile huvitava killukese teatrit. “

Andra

„Mina olen Külalava jätkamise poolt, sest siis näevad ka teised lapsed, kuidas näidendeid tehakse. Mulle meeldib see, et laval on erinevas vanuses lapsed, isegi 1.klassi lapsed. Siis ei ole neil suurena enam hirmu esinemise ees. Isegi õpetajad teevad näidendit. Õpetajate näidend

on alati kõige lõpus ja see on kõige lõbusam ja huvitavam. Kõik inimesed loodavad, et Külalava ikka jätkub.“

Adeele

„Iga kevad toob kaasa Külalava. Õnneks! Ma mäletan, et kui oli 15.Külalava, siis räägiti, et see on viimane. Kuid siiski koguneti järgmisel ja ülejärgmiselgi aastal. Ma arvan, et võiks ikka edasi teha, sest ilma teatrita oleks elu igav. Külalaval on omad traditsioonid: lapsed näitlevad, siis õpetajad, valitakse parim poiss (Teatri Tõnn) ja parim tüdruk (Teatri Mann), hääletatakse tulevikulootusi, süüakse hiigelsuurt torti, juuakse morssi, jagatakse teistega elamusi. Teatri Mann ja Tõnn saavad aastaks enda hoolde kurva näoga nukud. Kuid miks kõik seda sündmust nii ootavad? Sest see on vahva nii laste kui ka täiskasvanute jaoks. Kui ma olin algklassides, siis oli suur au pääseda Külalavale. Nüüd ma olen esinenud juba mitmes näidendis.“

Hedvika

„Mina arvan, et üks põhjus, miks inimesed tahavad jätkata Külalava, on just traditsiooni jätkamine. Ja loomulikult, et need, kes alles kooli tulevad, tahavad samuti lavale esinema pääseda. Proovid on lõbusad ja kostüümide otsimine (meisterdamine) on samuti tore. Näidendeid on ju igasuguseid: naljakaid, krimkasid, muinasjutulisi, päriselust rääkivaid. Esinejatele meeldib ka lavatagune sagin. Teiste eest ma rääkida ei tea, aga mulle meeldib jälgida vaatajate reaktsioone, kui ma esinen. Öeldakse küll, et võit pole tähtis, aga salamisi loodan, et minagi saaksin mingi tunnustuse.“

Aigi

„Mina arvan, et inimesed ootavad Külalava, kuna on tore näha laval lapsi ja täiskasvanuid näitlemisest rõõmu tundmas. On tore ühel õhtul minna kohalikku teatrisse ja vaadata laval tuttavaid inimesi, kellega sa võib-olla igal päeval kohtud ning ei teagi, et tal võib olla nii hea näitlemisoskus. Ma arvan, et need, kes pole proovinud laval esinemist, on paljust ilma jäänud. Enne esinemist on küll väike närv sees, aga kui oled laval, unustad selle ja kõik läheb hästi.“

Katriina

„Minu jaoks tähendab teater muinasjuttu, naeru, rõõmu ja armastust. Teater tuleb südamest. Õppige hoolega näidendeid! Ma arvan, et veidi tarkust draamatunnis kulub meile kõigile ära.“

Stevon

„Draamaõpe on mu lemmiktund. Ma sain oma lavahirmust üle. See teeb selle tunni lemmikuks, et me saame erinevaid ülesandeid täita ja teatrit teha.“

Kaisa

„Draamatund on kasulik. Me jutustasime muistendeid. Esinesime Külalaval. Harjutasime selget häält. Mängisime. Võtsime aega ühe teksti peale. Harjutasime üleval saalis ja all saalis. Ühe tunni olime õues. Viimase tunni tegime oma klassis. Mulle meeldis see tund väga.“

Nora

„See oli kõige toredam tund, sest suuremates klassides seda tundi enam ei ole. Draamatunnis me proovisime klassiga täiesti vaikselt olles moodustada mingeid kujundeid, näiteks REHA, REDEL, AKEN, OJA. Eriti meeldiski mängida ja näidelda. Ma tahaks nii väga näitlejaks

saada. Ma olen kindel, et vanemates klassides ma saan näiteringi ikkagi minna. Me käisime Andres ja Anna Särevi teatriloas Tallinnas. Seal oli väga põnev.“

Elise

„Teatripidu oli tore. Algul räägiti, kuidas vanasti koolis ja seltsimajas näitemängu tegema hakati. Peole oli tulnud meie küla inimesi ja ka kaugemalt. Mina olin talulapse riietes ja jutustasin, kuidas koolis näidendeid tehti. Minu vanaema oli ka kostüümis ja laulis üht vanaaegset laulu näidendist „**Siis, kui jalgu puhkas hober**“. Koidu näitas ekraanile pilte. Kõik see oli nii huvitav.“

Ats

„Mulle väga meeldis see teatripidu. Sain palju targemaks. Nüüd ma tean, mis siin kõik varem tehtud on. Mina ja Koit olime õhtujuhid. Temaga oli väga tore koos esineda. Lõpus sai torti ka.“

Krislin

„Mulle väga meeldib näidelda. Ma esinesin Külalaval kolme näidendiga. Esimene näidend oli „**Hommik talus**“. Teises näidendis olin Mary Poppins. Kolmas näidend oli „**Sinine liblikas**“. Selles toredas loos oli mul koguni kaks osa: nipsakas Proua ja Tüdruk, kel oli igav ja seepärast kogu aeg torises. Mina sain ka auhinnatassi ja tunnustuskirja.“

Marilin

„Ma nägin näidendeid suhteliselt vähe, kuna kostüümide selgapanek võttis aega. Aga etendused, mida ma nägin, olid väga toredad ja nautisin nende vaatamist. Sain ka TULEVIKU TÄHE tiitli, mille üle olen uhke. Külalava on olnud iga aasta üks mu lemmikutest üritustest, mida ikka ja jälle ootan.“

Päikeriin

„KÜLALAVA näidendid olid huvitavad. Mõni oli kurb, mõni naljakas. Minu lemmiknäidend oli „**Tõde ja tegu**“, sest see oli nii südamlik ja õpetlik. Minu lemmiknäitleja oli Rosemary meie klassi näidendist. Mu pilku tõmbasid need toredate nägudega Külalava tassid. Külalava on ikka tore üritus ja näidelda on põnev.“